E2221/94

# DESKUNDIGENRAPPORTCANONHERZIENING EINDE TIJDVAK

**OBJECT**

Gloriantstraat [redacted] te Amsterdam

Bouwblok BB18

---

**DESKUNDIGEN**

[redacted]

---

**OPDRACHTGEVERS**

**Erfverpachter** Gemeente Amsterdam (OGA)

Weesperplein 8

Postbus 1104

1000 BC Amsterdam

**en**

**Erfpachter** [redacted]

## OPDRACHTNEMERS

Deze taxatie canonherziening einde tijdvak werd uitgevoerd door een commissie van drie deskundigen. Deze commissie is volgens artikel 27 leden 2, 3 en 4 van de Algemene Bepalingen voor voortdurende erfpacht 1937 tot stand gekomen. De commissie bestaat uit:

| | |
|---|---|
| **Deskundige 1** | [redacted], *makelaar/taxateur, kantoorhoudende te Amsterdam, als makelaar in en taxateur van onroerende goederen; ingeschreven bij de Stichting VastgoedCert te Rotterdam, kamers wonen/mkb; benoemd en aangewezen door de erfverpachter van het onderhavige bouwblok.* |
| **Deskundige 2** | [redacted] *gecertificeerd makelaar/taxateur, kantoorhoudende te Amsterdam, als makelaar in en taxateur van onroerende goederen ingeschreven bij de Stichting VastgoedCert te Rotterdam, kamers wonen/mk en bedrijfsmatig vastgoed; benoemd en aangewezen door de erfpachters van het onderhavige bouwblok.* |
| **Deskundige 3** | [redacted], *gecertificeerd makelaar/taxateur, kantoorhoudende te Amsterdam, als makelaar in en taxateur van onroerende goederen ingeschreven bij de Stichting VastgoedCert te Rotterdam, kamer wonen/mkb, woz en bedrijfsmatig vastgoed; als derde deskundige benoemd door deskundige 1 en 2.* |

Deskundigen zijn recentelijk of binnen afzienbare termijn niet betrokken geweest c.q. worden niet betrokken bij onderhavige onroerende zaak, welke betrokkenheid eventueel kan leiden tot een conflict of interest. Anders dan het in rekening te brengen taxatiehonorarium vloeien uit deze taxatieopdracht geen financiële voordelen voor deskundigen voort.

## OPDRACHTGEVERS

| | |
|---|---|
| **Erfverpachter** | *Gemeente Amsterdam (OGA)*<br>*Weesperplein 8*<br>*Postbus 1104*<br>*1000 BC Amsterdam* |
| **Erfpachter** | [redacted] |

## OPDRACHT EN DOEL VAN DE TAXATIE

Voorheen waren voor dit object de Algemene Bepalingen voor voortdurende erfpacht 1937 (hierna te noemen: "AB 1937") van toepassing. In de lopende erfpachtperiode AB 1937 is het object recent gesplitst in appartementsrechten en werden de nieuwe Algemene Bepalingen voor voortdurende erfpacht 2000 (hierna te nomen: "AB 2000") van toepassing verklaard. De canonherziening is gestart op 10 september 2010 (4 jaar voor einde tijdvak) met een aanzegging nieuwe Algemene Bepalingen. Door een splitsing in appartementen (akte 3 oktober 2011) zijn de AB 2000 tot stand gekomen. Conform het gestelde in artikel 11 van de vigerende AB 2000 geven Burgemeester en Wethouders ten minste drie jaar vóór de aanvang van een nieuw tijdvak schriftelijk aan de erfpachter kennis van de toepasselijkheid van eventuele nieuwe Algemene Bepalingen alsmede de door de Gemeente berekende nieuwe grondwaarde en de nieuwe jaarlijkse en vaste canons. De berekeningen zoals hiervoor genoemd zijn niet aangezegd aangezien de volgende procedure geldt. Indien, voordat de



[redacted]

splitsing in appartementsrechten en de AB 2000 van toepassing werden verklaard, een canonherziening einde tijdvak op grond van de AB 1937 door de erfverpachter reeds is aangezegd, dient voor de peildatum van de canonherziening uit te worden gegaan van de peildatum geldend zoals vastgesteld in de AB 1937. Dit is in het onderhavig geval de peildatum tussen **16 november 2012 t/m 15 november 2013**. De grondwaarde, de canonpercentages en canons worden door deskundigen als volgt vastgesteld en bij de berekening van de grondwaarde wordt uitgegaan van:

- de bij de aanvang van het nieuwe tijdvak toepasselijke algemene en bijzondere bepalingen;
- een redelijke toedeling van een deel van de gezamenlijke waarde van het perceel en de opstallen aan het perceel;
- de onderhandse verkoopwaarde van normaal onderhouden percelen en opstallen in verhuurde of gebruikte staat.

## BOUWBLOK EN PERCEEL-/OBJECTOMSCHRIJVING

Door deskundigen werd opgenomen en gewaardeerd:

| | |
|---|---|
| **Bouwblok/Perceel** | *Het voortdurend recht van erfpacht op een perceel grond, in eigendom toebehorende aan de gemeente Amsterdam, met de rechten van de erfpachter op de zich op dat perceel bevindende opstallen van het bouwblok BB18.*<br><br>*Het door deskundigen plaatselijk opgenomen perceel is bekend als:*<br><br>*Gloriantstraat [redacted] te Amsterdam is thans kadastraal bekend Gemeente Sloten, sectie C, nummer [redacted]* |
| **E nummer OGA** | *E 2221/94* |

Het hierboven genoemde object staat geregistreerd bij de Dienst voor het Kadaster en de openbare registers op naam van de erfpachter.

## ZAKELIJKE RECHTEN

Conform de aangeleverde informatie van OGA en kadastrale recherche zijn met betrekking tot het recht van erfpacht en de Algemene Bepalingen (AB) de navolgende bepalingen en bijzonderheden vermeldenswaardig:

| | |
|---|---|
| **Datum uitgifte** | *16-11-1939* |
| **Expiratiedatum** | *15-11-2014* |
| **Volgend tijdvak** | *16-11-2014 – 15-11-2064* |
| **Bestemming** | *koopwoning* |
| **Gebruik** | *Idem.* |
| **Huidige AB** | *De algemene bepalingen voor voortdurende erfpacht 2000.* |
| **Nieuwe AB** | *De algemene bepalingen voor voortdurende erfpacht 2000.* |

Voor zover waarneembaar voor de deskundigen en/of na beperkte titelrecherche, dan wel volgens mondelinge informatie van de opdrachtgevers, zijn er geen significante bezwarende bepalingen of erfdienstbaarheden gebleken, anders dan een juridische vastlegging van de feitelijke situatie. Uitgangspunt is dat deze de waarde niet beïnvloeden. Naar eventueel aanwezige overige zakelijke rechten is geen verder titelonderzoek gedaan.

Behoudens het zakelijk gebruiksrecht van erfpacht is er geen beperkingen of aangetekende rechten bekend in de gemeentelijke beperkingenregistratie.

## KENNISGEVING EN PLAATSELIJKE OPNAME

De opdrachtgevers zijn in kennis gesteld van de benoeming van de derde deskundige, waarbij verschillende mogelijkheden tot bezichtiging en opname zijn aangekondigd. Daarnaast is de mogelijkheid tot het maken van gerichte afspraken geboden.

Het object in het onderhavige bouwblok, zoals omschreven in dit rapport, is op **15 januari 2013** opgenomen en geïnspecteerd. Ter verkrijging van een representatief beeld zijn onder meer opgenomen de locatie en omgeving, de buitenzijde en -daar waar mogelijk- de binnenzijde.

Erfpachter of diens vertegenwoordiger is verzocht om tijdens de plaatselijke opname aanwezig te zijn. Tevens is de erfverpachter verzocht aanwezig te zijn.

Ten behoeve van de taxatie wordt door deskundigen in de regel een bezichtiging of verkennende visuele inspectie uitgevoerd. Deze bezichtigingen worden uitgevoerd op een wijze die de deskundigen geschikt en correct achten voor de specifieke omstandigheden van het betreffende geval. De deskundigen hebben geen structureel bouwkundig onderzoek uitgevoerd, noch hebben deskundigen die gedeelten onderzocht die afgedekt, onzichtbaar of niet toegankelijk waren.

## OBJECTVERGELIJKING

Deze waardebepaling is mede gebaseerd op objectvergelijkingen (bijlage 6).

## GETAXEERDE GRONDWAARDE

De totale grondwaarde wordt door deskundigen getaxeerd op € **26.543,00**
Een uitgebreide berekening van deze toegekende grondwaarde is opgenomen in bijlage 2.

## BEREKENING CANON

Onder verwijzing naar bijlage 2 wordt de jaarlijkse (aanvangs)canon voor het volgende tijdvak door deskundigen vastgesteld .

| | | | |
|---|---|---|---|
| **1.** | ***Bij toepassing van de jaarlijkse indexering (art. 7 AB 2000)*** | € | **716,00** |
| **2.** | ***Bij toepassing van een vaste canon voor 10 jaar (art. 8 AB 2000)*** | € | **778,00** |
| **3.** | ***Bij toepassing van een vaste canon van 25 jaar (art. 9 AB 2000)*** | € | **927,00** |
| **4.** | ***Afkoopsom komend tijdvak is gelijk aan de grondwaarde*** | € | **26.543,00** |

## HOOR EN WEDERHOOR

Een concept van dit rapport is op **5 september 2013** aan opdrachtgevers verzonden met het verzoek om inhoudelijk commentaar en/of feitelijke onjuistheden vóór **19 september 2013** bij het secretariaat (deskundige 2) te melden. Eventueel commentaar en/of feitelijke onjuistheden zullen in bijlage 7 worden weergegeven inclusief de antwoorden van deskundigen.



[redacted]

## GERAADPLEEGDE BRONNEN

Deze taxatie is mede geschied op basis van de volgende informatie uit diverse bronnen:

- Kadastrale gegevens verstrekt door de dienst voor het kadaster en de openbare registers;
- De Basis Administratie Gebouwen (BAG);
- Diverse gemeentelijke instanties;
- Mondelinge en of schriftelijke informatie van opdrachtgevers (bouwtekeningen, blauwdrukken, WOZ taxatieverslag, etc.);
- Databestanden Nederlandse Vereniging van Makelaars en vastgoeddeskundigen NVM;
- Reed Business taxatieboekjes Kosteninformatie Bouw en Infra, (Her)bouwkosten woningen;
- Diverse vakliteratuur;
- Eigen research.

De deskundigen selecteren deze bronnen naar beste eer en geweten maar kunnen niet garanderen dat de verstrekte informatie volledig, nauwkeurig en juist is. Aan de hieraan ontleende informatie kunnen geen rechten ontleend worden anders dan voor zover deze door de betreffende leverancier worden gegarandeerd. De taxateurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade die optreedt als gevolg van onjuistheden, fouten of omissies in de verstrekte informatie. Eenieder die besluit deze informatie aan derden ter beschikking te (laten) stellen, is verplicht daarbij op genoemde beperkingen te wijzen.

Deskundigen gaan er vanuit dat de gegevens die in de taxatie gebruikt zijn volledig en correct zijn, ongeacht of deze door de opdrachtgever dan wel door derden zijn verstrekt, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld. Voor onjuistheden in de beschikbaar gestelde informatie zijn ondergetekenden niet aansprakelijk.

Voor zover juridische informatie ter beschikking wordt gesteld, wijzen wij erop dat wij niet competent zijn als vastgoedjurist. Wij adviseren u voor eventuele juridische vragen over genoemde documenten contact op te nemen met uw juridisch adviseur..

## UITSLUITING

Dit taxatierapport is uitsluitend bestemd voor de in dit rapport genoemde opdrachtgevers en het doel waarvoor het is opgesteld. Er wordt geen enkele verantwoordelijkheid aanvaard bij gebruik door derden, tenzij hiervoor schriftelijk toestemming is verleend. De taxateurs zullen zonder de schriftelijke toestemming van de opdrachtgevers dit rapport niet aan derden ter beschikking stellen. Noch het gehele rapport, noch een deel daarvan, dan wel een verwijzing daartoe, mag worden opgenomen in een andere verklaring of publicatie zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming over vorm en context van een dergelijke publicatie.



[redacted]

## ONDERTEKENING

Ondertekend op 20 september te Diemen

[redacted]

## BIJLAGEN

Onderstaande bijlagen vormen een onverbrekelijk geheel met dit taxatierapport:

| | |
|---|---|
| **Bijlage 1** | *Algemene uitgangspunten bij taxatie* |
| **Bijlage 2** | *Rekenblad* |
| **Bijlage 3** | *Toelichting op de grondwaardebepaling en canonberekening* |
| **Bijlage 4** | *Rendement en inflatie periode 50 jaar* |
| **Bijlage 5** | *Overzicht opslagpercentages t.b.v. 10 jaar en 25 jaar vaste canon* |
| **Bijlage 6** | *Objectvergelijkingen* |
| **Bijlage 7** | *Hoor en wederhoor* |



[redacted]

BIJLAGE 1.

## UITGANGSPUNTEN, DEFINTIES, WAARDEBEGRIPPEN EN ALGEMENE INFORMATIE ERFPACHT

### Algemene uitgangspunten

De beschikbare tijd en het kostenaspect brengt met zich mee dat er aan het onderzoek en de rapportage grenzen moeten worden gesteld. Er wordt door deskundigen rekening gehouden met een scala aan (wegings)factoren en informatiebronnen. Slechts een deel van alle bij de beoordeling betrokken gegevens is in dit deskundigenbericht opgenomen. De beoordeling en de rapportage zijn afgestemd op het doel van de taxatie. Deskundigen zijn graag bereid een nadere toelichting te geven.

Tenzij in het deskundigenrapport anders vermeld, gelden onderstaande uitgangspunten:

1. De waardering is gebaseerd op visuele inspectie van het getaxeerde; bij de opname door deskundigen is rekening gehouden met onder meer ligging, bouwaard, bestemming, afmetingen en onderhoudstoestand op het moment van de taxatie.
2. In het kader van de opdracht is dit deskundigenrapport geen bouwkundige keuring of technisch inspectierapport, maar een financiële waardering. Hierom is geen diepgaand onderzoek gedaan naar de bouwkundige en technische staat van het getaxeerde. Door deskundigen wordt ervan uitgegaan deze goed zijn.
3. Met eventuele bij visuele inspectie niet zichtbare gebreken kan geen rekening worden gehouden, zodat de gevolgen van deze gebreken niet in de waardering kunnen worden betrokken. De deskundigen zijn daarvoor niet aansprakelijk.
4. De waardering is mede gebaseerd op door opdrachtgevers of derden verstrekte gegevens.
5. Bij de waardering is ervan uitgegaan dat, alle eventueel van overheidswege vereiste goedkeuringen of vergunningen met betrekking tot het getaxeerde aanwezig zijn of kunnen worden verkregen zonder extra kosten.
6. Als uitgangspunt is genomen dat, uit wetten, maatregelen, regelingen of verordeningen geen bijzondere publiekrechtelijke en/of privaatrechtelijke beperkingen voortvloeien, die de waarde van het getaxeerde beïnvloeden anders dan de beperkingen van de erfpacht.
7. Er is geen rekening gehouden met eventueel te verkrijgen, dan wel te restitueren premies, subsidies of overheidsbijdragen in welke vorm dan ook of hoe ook genoemd, tenzij anders vermeld.
8. Er is geen bijzondere informatie ingewonnen en is geen uitgebreid onderzoek verricht naar voorgaande aankomsttitels, waaruit eventuele zakelijke rechten van derden anders dan de vermelde rechten zouden blijken. Er is evenmin onderzoek gedaan naar mogelijke andere rechten van derden uit overeenkomst die op de desbetreffende zaken zouden kunnen rusten. Ook is er geen uitgebreid planologisch onderzoek uitgevoerd, zodat de in het deskundigenrapport vermelde gegevens als indicatie beschouwd moeten worden.
9. Bij de waardering is geen rekening gehouden met eventueel voor het milieu of de gezondheid schadelijke effecten die bij gebruik van één of meer van de getaxeerde zaken zouden kunnen optreden en die de waarde ervan zouden kunnen verminderen.
10. Het gebruiksoppervlak (GBO of GO) is door deskundigen zorgvuldig bepaald. Slechts een afwijking van meer dan 4 $m^2$ volgens de NEN 2580 gemeten kan invloed hebben op de vastgestelde waarde (zie: bijlage 3 slot 3.2.1).
11. Het deskundigenrapport is bestemd voor de opdrachtgevers. De deskundigen zijn niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van gebruik van het rapport door derden of van gebruik voor andere doelen dan waarvoor het deskundigenrapport is opgesteld. Het deskundigenrapport mag zonder uitdrukkelijke toestemming niet worden gebruikt voor publicaties, circulaires of voor derden bestemde stukken.
12. De deskundigen hebben bij de uitvoering van de opdracht de juiste zorg in acht genomen. De deskundigen hebben geheel te goeder trouw en naar beste kennis en wetenschap gehandeld.

13. Alle rechten worden voorbehouden. Dit deskundigenrapport bevat vertrouwelijke informatie. Niets uit dit deskundigenrapport mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen of andere manier, zonder daartoe voorafgaande schriftelijke toestemming.

**Definities en waardebegrippen**

Bestemming (privaatrechtelijk)
De bestemming bepaalt hoe de grond en de opstal gebruikt mogen worden, bijvoorbeeld als woning, winkel of kantoor. Deze bestemming is vastgelegd in de bijzondere bepalingen van het erfpachtcontract.

Contante waarde methode
De waarde op enig moment van een bedrag dat in de toekomst beschikbaar komt of het bedrag dat op enig moment nodig is om in de toekomst één of meer betalingen te kunnen verrichten, waarbij rekening is gehouden met rente.

Marktwaarde nieuwbouw
De marktwaarde nieuwbouw is het geschatte bedrag waarvoor een registergoed op de taxatiedatum zou kunnen worden overgedragen door een bereidwillige verkoper aan een bereidwillige koper in een marktconforme transactie, na behoorlijke marketing waarbij de partijen geïnformeerd, zorgvuldig en zonder dwang hebben gehandeld en waarbij uitgegaan wordt van een standaard oplevering van een registergoed zonder rekening te houden met achterstallig onderhoud c.q. ernstige gebreken en/of luxe verfraaiingen.
Uitgangspunten:
- koper en verkoper handelen zakelijk en in alle redelijkheid op gepaste afstand van elkaar;
- de hypothetische verkoopperiode is passend voor de soort onroerende zaak en heeft plaats gevonden voor de taxatiedatum waarin de marktomstandigheden en het prijsniveau gelijk blijven;
- de onroerende zaak is zo breed mogelijk in de markt aangeboden;
- geen rekening is gehouden met een uitzonderlijk bod van een speciale gegadigde;
- geen rekening is gehouden met koop- en verkoopkosten en zonder verrekening van gerelateerde belastingen;
- geen rekening is gehouden met achterstallig groot en klein onderhoud, bouwkundige gebreken zoals funderingsgebreken;
- geen rekening is gehouden met luxe verfraaiingen zoals luxe keukens, specifieke kramerijen, luxe technische apparatuur etc.;

In de marktwaarde nieuwbouw wordt geen rekening gehouden met kosten van het acquisitie- of dispositieapparaat en evenmin met schuld- of rentebedragen in verband met de financiering van de getaxeerde onroerende zaak. Tevens wordt geen rekening gehouden met eventuele belastingplicht die zich zou kunnen voordoen bij een feitelijke verkoop.
Het is van belang te onderkennen dat de marktwaarde nieuwbouw is gebaseerd op informatie en marktkennis welke beschikbaar is op de datum van de taxatie en dat prijsgegevens van bestaande onroerende zaken een indicatie vormen voor de raming van de marktwaarde nieuwbouw.

Herbouwwaarde inclusief sloopkosten

Deze waarde is het geschatte bedrag waarvoor de opstal, deel uitmakende van het getaxeerde object, volgens de deskundigen op de taxatiedatum zou kunnen herbouwd, zonder rekening houdende met een correctie vanwege ouderdom, achterstallig onderhoud, ernstige bouwkundige gebreken en luxe verfraaiingen.

Grondwaarde (eigen grond)

De geschatte grondwaarde in onbebouwde staat, niet belast met erfpacht is het verschil tussen de marktwaarde nieuwbouw enerzijds en de geschatte herbouwwaarde anderzijds, waarbij rekening is gehouden met de gerealiseerde bestemming.

Erfpacht

1. Erfpacht is een zakelijk recht dat de erfpachter de bevoegdheid geeft eens anders onroerende zaak te houden en te gebruiken.
2. In de akte van vestiging kan aan de erfpachter de verplichting worden opgelegd aan de eigenaar op al dan niet regelmatig terugkerende tijdstippen een geldsom –de canon- te betalen.

In artikel 5: 89 BW is het Genot van de erfpachter en diens Recht van wegneming geregeld:

1. Voor zover niet in de akte van vestiging anders is bepaald, heeft de erfpachter hetzelfde genot van de zaak als een eigenaar.
2. Hij mag echter zonder toestemming van de eigenaar niet een andere bestemming aan de zaak geven of een handeling in strijd met de bestemming van de zaak verrichten.
3. Voor zover niet in de akte van vestiging anders is bepaald, heeft de erfpachter, zowel tijdens de duur van de erfpacht als bij het einde daarvan, de bevoegdheid gebouwen, werken en beplantingen, die door hemzelf of een rechtsvoorganger onverplicht zijn aangebracht of van de eigenaar tegen vergoeding der waarde zijn overgenomen, weg te nemen, mits hij de in erfpacht gegeven zaak in de oude toestand terugbrengt.

**Algemene informatie zakelijke rechten**

Onder de zakelijke rechten wordt verstaan het recht van eigendom, het recht van erfdienstbaarheid, het recht van erfpacht, het recht van opstal en het recht van appartement. Het zijn alle in beginsel zelfstandig overdraagbare rechten op onroerende zaken. Voor deze zakelijke rechten ontbreekt een speciale regeling in de wet betreffende de contractuele (obligatoire) verwachtingen van degene die het recht van erfpacht of recht van opstal uitgeeft.. Alleen de inhoud van het te vestigen zakelijk recht wordt in de wettelijke regelingen behandeld. In beginsel is er dus sprake van een grote contractvrijheid met enkele dwingend rechtelijke bepalingen.

**Verschil eigendom en erfpacht**

Erfpacht is een zelfstandig zakelijk recht en heeft veel overeenkomsten met eigendom

| Omschrijving | | eigenaar | Erfpachter |
|---|---|---|---|
| 1. | Eigendom | volledig | Beperkt |
| 2. | Betalingsverplichting | Geen | De canon |
| 3. | Vermogenswinst | Volledig | Gedeeltelijk |
| 4. | Gebruiksbeperkingen | Meestal niet | Meestal wel |
| 5. | Verhandelbaarheid | Goed | In beginsel wel |
| 6. | Financierbaarheid | Goed | In beginsel wel |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 7. | Rechtsbescherming | Volledig | Beperkt |

De canon geldt als een redelijke vergoeding voor de door de bloot eigenaar aan de erfpachter ter geschikking gestelde grond. Bij de keuze van de rentevoet wordt uitgegaan van een rentetype dat in de markt past bij een duur zoals die voor het recht van erfpacht geldt. In de meeste gevallen wordt de rentevoet aangepast bij aanvang van een nieuw tijdvak. Deskundigen zoeken hierbij aansluiting het rendement op langlopende staatsleningen.

**Grondwaarde en canonberekening**

| **Gehanteerde parameters** | | |
|---|---|---|
| Gemiddeld rendement op langlopende staatsleningen 1962 - 2011 | | 6,56% |
| Gemiddelde inflatie 1962 - 2011 | | 3,76% |
| Reëel rendement | | **2,70%** |
| Btw-regime | | **19,00%** |
| **Prijspeil marktwaarde** | **2012** | |

| **1. Marktwaarde object (zie bijlage 4)** | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **Gloriantstraat** [redacted] | *Oppervlakte* | | *Marktwaarde / eigen grond* | | *incl btw* |
| verdiepingen 1e | **57** m² GO | € 3.575 | per m² GO | € | **203.775** |
| | **57** | | | € | **203.775** |
| | | | | € | **203.775** |

| **2. Herbouwkosten huidig volume inclusief sloop bestaande bebouwing (incl. btw)** | | | | |
|---|---|---|---|---|
| totaal gebruiksoppervlakte (GO) | | **57** m² | | |
| Herbouwwaarde incl. sloop: boekje 2012 | blz 140 Taxatieboekje | € 1.320 | per m² GO | |
| BTW | 19% | € 251 | | |
| Herbouwwaarde incl. btw | | € 1.571 | | |
| Bijkomende kosten | 37,75% | € 593 | | |
| Herbouwwaarde incl. bijk. kosten | | **€ 2.164** | per m² GO | *incl. BTW* |
| Totale herbouwwaarde | | | | € **123.335** |

| **3. Berekening grondwaarde eigen grond incl. c.q. excl. btw** | | |
|---|---|---|
| Residuele grondwaarde (eigen grond) | **incl. btw** | € **80.440** |
| Residuele grondwaarde (eigen grond) | **excl. btw** | € **67.596** |

| **4. Berekening verschil eigen grond en erfpacht en berekening grondwaarde erfpacht** | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Residuele grondwaarde eigen grond excl. Btw | | | € | **67.596** |
| Contante waardeberekening eenheid € 100,-- na 50 jaar en 100 jaar op basis van reëel rendement | | | | |
| *waarde van de eenheid* | | *reservering t.b.v. erfpacht* | | |
| na 50 jaar | € 100,00 | € 26,41 | | |
| na 100 jaar | € 100,00 | € 6,98 | | |
| Totaal reservering | | € 33,39 | | |
| Correctie erfpachtgrond t.o.v. eigen grond | | **-33,39%** | € | **-22.568** |
| Grondwaarde belast met erfpacht | | | € | **45.028** |

| **5. Canonberekening** | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Grondwaarde erfpacht zonder depreciatie voortdurend gebruik | | | € 45.028 | |
| Depreciatie: voortdurend gebruik / verhuurd | | -40% | € -18.011 | |
| Grondwaarde voortdurend gebruik t.b.v. canonbepaling | | | | € **27.017** |

| ***canonpercentages en canonbedragen*** | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Aanvangscanon | | | **2,70%** | **AANVANGSCANON (INDEX)** | € **729** |
| canon 10 jaar vast | opslag | 8,65 | **2,93%** | **CANON 10 JAAR VAST** | € **792** |
| canon 25 jaar vast | opslag | 29,44 | **3,49%** | **CANON 25 JAAR VAST** | € **944** |

BIJLAGE 3

## TOELICHTING OP DE GRONDWAARDEBEPALING EN CANONBEREKENING

In dit deskundigenbericht is een rekenblad (**bijlage 2**) opgenomen ter bepaling van de grondwaarde belast met erfpacht, de motivering van de gehanteerde parameters: reëel rendement, aanvangscanon (indexcanon) en de opslagen ter berekening van een 10-jaar vaste canon en een 25-jaar vaste canon. Hierna worden de onderdelen genoemd in het rekenblad toegelicht. In het rekenblad is de waardebepaling opgenomen t.b.v. de woonfunctie en, indien van toepassing, een apart rekenblad t.b.v. de bedrijfsfunctie.

### 3.1 Gehanteerde parameters

3.1.1 - referentieperiode afgelopen 50 jaar
3.1.2 - gemiddeld rendement langlopende staatsleningen in referentieperiode
3.1.3 - gemiddelde inflatiepercentage in referentieperiode
3.1.4 - gemiddeld reëel rendement in referentieperiode
3.1.5 - actueel btw-regime

### 3.2. Marktwaarde getaxeerd object op basis van grondwaarde volle eigendom

3.2.1- appartement eigen woning
3.2.2 - appartement niet zijnde de eigen woning
3.2.3- lidmaatschapsrechten
3.2.4 - niet gesplitste appartementen
3.2.5 - bedrijfsruimte
3.2.6 - verdeling marktwaarde in opstalwaarde en grondwaarde volle eigendom

### 3.3. Herbouwkosten opstallen inclusief sloopkosten

3.3.1 - BTW en bijkomende kosten: woning
3.3.2 - BTW en bijkomende kosten: bedrijfsruimte.

### 3.4. Actuele residuele grondwaarde volle eigendom

3.4.1 woningen exclusief BTW
3.4.2. bedrijfsruimte exclusief BTW

### 3.5. Berekening verschil volle eigendom en erfpacht/ grondwaarde belast met erfpacht

### 3.6. Voortdurend gebruik van de grond; depreciaties

3.6.1.-depreciatie 40%: woningen
3.6.2 -depreciatie 10%: bedrijfsruimte

### 3.7. Berekening aanvangscanon en opslag 10-jaar en 25-jaar vaste canon.

Hierna volgt een toelichting op de verschillende onderdelen die in het rekenblad genoemd zijn.

### 3.1 Gehanteerde parameters

*3.1.1 - Referentieperiode afgelopen 50 jaar t.b.v. de parameters*

Teneinde een verificatoir beeld te krijgen van een gefundeerd berekend rendement ter berekening van een canon, hebben deskundigen als basis aansluiting gezocht bij gepubliceerde langlopende staatsleningen van 8 – 10 jaar (hierna te noemen: "kapitaalmarktrente") in de voorgaande periode van 50 jaar (**bijlage 4**). Hierna zullen deskundigen die gekozen periode 50 jaar m.b.t. de kapitaalmarkt motiveren.

In een bepaalde periode kan de kapitaalmarktrente (bv. staatslening 10 jaar) per kwartaal sterk wisselen en zal dit een grote invloed hebben op de berekening van de canonvergoeding. In de afgelopen periode (sinds 2008) is sprake geweest van een zeer volatiele markt van wisselende kapitaalmarktrente op langlopende staatsleningen. Deskundigen stellen vast dat grondprijzen en markttransacties van vastgoed niet in eenzelfde verhouding volatiel zijn c.q. gelijkelijk reageren op die wisselende kapitaalmarktrente.

Een sterke wisseling van kapitaalmarktrente in een korte periode is niet wenselijk voor het bepalen van een bestendige gedragslijn t.b.v. het berekenen van een canonvergoeding in een specifieke periode, terwijl de te berekenen nieuwe canonvergoeding het vertrekpunt is voor een langere erfpachtperiode van 50 jaar.

De nieuwe canonberekening wordt opgesteld in een bepaald kalenderjaar waarbij die nieuwe canon geldt voor een nieuwe vervolgperiode (erfpachtperiode) van 50 jaar. In die vervolgperiode van 50 jaar zal eveneens sprake zijn van wisselende waardestijgingen en waardedalingen c.q. wisselende rendementen op langlopende staatsleningen.

Enkele voorbeelden en gevolgen van sterke wijzigingen in kapitaalmarktrente:
-Voorbeeld 1:
Stel dat de kapitaalmarktrente zich binnen één kalenderjaar als volgt beweegt.
Op 1 januari bedraagt de kapitaalmarktrente 4 % en op 31 december 2 %. De conclusie is dat deze marktbeweging op 31 december resulteert in een halvering van de canonvergoeding die op 1 januari zou zijn berekend, terwijl de marktwaarde van het bewuste object op beide genoemde data nauwelijks gedaald of gestegen is.
-Voorbeeld 2:
Stel dat de kapitaalmarktrente in een bepaalde periode richting 0% zou dalen, terwijl dit een momentopname zou kunnen zijn. In die situatie zou een canonvergoeding nagenoeg bijna € nihil kunnen bedragen terwijl de marktwaarde van het bewuste object op beide genoemde data nauwelijks gedaald of gestegen is.

In deze 2 voorbeelden wordt duidelijk dat binnen kortere perioden enorme verschillen in canonaanpassingen einde tijdvak kunnen ontstaan. Deskundigen stellen zich op het standpunt dat voornoemde voorbeelden aantonen dat dit een maatschappelijk onverantwoorde berekeningswijze is.

Deskundigen stellen vast dat een bestendige gedragslijn gevolgd moet kunnen worden welke van groot belang is voor een evenwichtige canonberekening. Die bestendige gedragslijn wordt volgens deskundigen verkregen door gebruik te maken van een gemiddelde van een langere achterliggende periode en vandaar dat deskundigen gekozen hebben voor een periode van 50 jaar.

Op die wijze worden pieken en dalen, binnen een voor ieder overzichtelijke periode, geëlimineerd. Daarnaast geeft een dergelijke berekening ook de nodige zekerheid voor zowel de erfpachter als erfverpachter dat zich geen sterke canonverschillen voor soortgelijk vastgoed belast met erfpacht mogelijk zijn in een korte periode.

*3.1.2 - Gemiddeld rendement langlopende staatsleningen in referentieperiode*
Het door deskundigen berekende gemiddeld rendement langlopende staatsleningen in de aangegeven referentieperiode van 50 jaar, betreft een rendementspercentage dat twee componenten bevat, namelijk: nominale rente en inflatie (**bijlage 4**).

*3.1.3 - Gemiddelde inflatiepercentage in referentieperiode;*
Deskundigen hebben de component inflatiepercentage eveneens berekend als gemiddeld percentage in de referentieperiode van 50 jaar (**bijlage 4**)

*3.1.4 - Gemiddeld reëel rendement in referentieperiode;*
Ter bepaling van een reëel rendement, als basis voor de canonberekening, hebben deskundigen gebruik gemaakt van een referentieperiode van vijftig jaar. Een evenwichtig percentage wordt verkregen door gebruik te maken van een ruime achterliggende periode zodat pieken en dalen worden geëlimineerd.

Aan de hand van publicaties van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is een gemiddeld nominaal rendement op langlopende staatsleningen in een periode van vijftig jaar voorafgaand aan de waardepeildatum bepaald. Dit gemiddelde nominale rendementspercentage langlopende staatslening betreft een "nominale rente" waarin tevens een inflatiecomponent is opgenomen. De inflatiecomponent is ook bepaald aan de hand van publicaties van het CBS in dezelfde referentieperiode (voornoemde "publicaties" hierna te noemen "reeksen"). Genoemde reeksen zijn als bijlage toegevoegd aan deze rapportage.

Deskundigen hanteren als basis voor de berekening van een nieuwe aanvangscanon (indexcanon) een reëel rentepercentage (rentepercentage zonder inflatie) aangezien de erfverpachter de nieuwe aanvangscanon jaarlijks bijstelt op basis van de opgetreden inflatie.

Wanneer een reëel rentepercentage moet worden vastgesteld aan de hand van een nominaal rentepercentage (inclusief inflatiepercentage) zal het inflatiepercentage in mindering gebracht moeten worden op het nominaal rentepercentage. Indien een nominaal rentepercentage is samengesteld uit meerdere percentages (reëel rentepercentage + inflatiepercentage) mogen deze percentages niet van elkaar worden afgetrokken. Voor een juiste berekening dienen de gevonden percentages op elkaar gedeeld te worden (multiplicatie).

Voorbeeld:
Stel dat een nominaal gevonden rentepercentage van 6% een inflatiepercentage van 2% bevat, dan is het resultaat niet 4% (6% - 2%) maar 3,92% afgerond (1,06 ÷ 1,02 = 1,03922).

Deskundigen zullen hierna een nadere motivering geven voor het hanteren van het gemiddeld reëel rendement (zonder inflatie). Conform de van toepassing verklaarde algemene bepalingen voor voortdurende erfpacht 2000, wordt de door deskundigen vastgestelde aanvangscanon jaarlijks geïndexeerd met het inflatiecijfer van het jaar daarvoor (hierna te noemen: "indexbepaling"). De grondeigenaar (gemeente Amsterdam) verkrijgt door voornoemde indexbepaling een vergoeding voor de opgetreden inflatie in enig jaar.

Deskundigen berekenen de canonvergoeding op basis van het reëel berekende rendement (excl. inflatie) van de afgelopen periode van 50 jaar op basis van marktgegevens van langlopende staatsleningen.

*3.1.5 - Actueel btw-regime*
Ten behoeve van een juiste residuele waardebepaling van de grondwaarde dient geen rekening te worden gehouden met de geldende btw die verschuldigd is. Deskundigen stellen een grondwaarde vast excl. btw aangezien de btw geen waardebepalende factor is bij een residuele waardeberekening van de grond.

**3.2 Marktwaarde object op basis van grondwaarde volle eigendom**
*3.2.1 - appartement eigen woning*
Deskundigen hebben als uitgangspunt voor het vaststellen van de grondwaarde belast met erfpacht allereerst een marktwaarde vastgesteld van objecten welke gelegen zijn op grond met volle eigendom, dus zonder rekening te houden met een erfpachtlast (canon).

Deskundigen hebben representatieve markttransacties gevonden van goed onderhouden woningen (appartementen) gelegen op grond met volle eigendom welke leeg en vrij van huur verkocht werden en in gebruik zijn genomen als eigen woning . De gevonden markttransacties zijn echter niet gelegen binnen hetzelfde bouwblok c.q. de direct aangrenzende bouwblokken van het getaxeerde object. De gevonden transacties liggen hemelsbreed iets verder van het getaxeerde object en zijn voor deskundigen goed bruikbaar voor het vaststellen van een aandeel grondwaarde volle eigendom. De door deskundigen als vergelijking gehanteerde objecten gelegen op grond met volle eigendom zijn in de bijlage weergegeven.

Voornoemde markttransacties zijn voor deskundigen het vertrekpunt voor de uiteindelijke vaststelling van de waardebepaling van de grondwaarde belast met erfpacht van het getaxeerde object aangezien de waardebepaling van de grondwaarde belast met erfpacht een afgeleide is van de waardebepaling grondwaarde volle eigendom.

Vervolgens hebben deskundigen rekening gehouden met de onderlinge verschillen van het getaxeerde object met de gehanteerde vergelijkingsobjecten.

Met name de verschillen in woonoppervlak, aanwezigheid van een tuin, een binnendoor bereikbare zolderkamer, andere ligging en kwaliteit worden door deskundigen meegewogen in de uiteindelijke vaststelling van de marktwaarde van het getaxeerde object. Door deskundigen is rekening gehouden met alle waardebepalende factoren, waarbij ook empirisch inzicht van deskundigen een afrondende rol heeft gespeeld. Deskundigen hebben vervolgens de marktwaarde per m2 GBO (gebruiksoppervlak) voor het getaxeerde object vastgesteld en vermenigvuldigd met het aantal m2 GBO van het getaxeerde object waardoor de totale marktwaarde van het getaxeerde object werd berekend.

*3.2.2 - appartement niet zijnde de eigen woning*

In voorkomende gevallen betreft het getaxeerde object een verhuurd appartementsrecht dat verhuurd is aan derden. In die gevallen is de voornoemde marktwaarde (eigenaar/bewoner) door deskundigen gedeprecieerd vanwege de kwaliteitsverschillen tussen een aan derden verhuurd appartementsrecht en een appartementsrecht dat in gebruik is bij een eigenaar/bewoner.

*3.2.3 - lidmaatschapsrechten*

In voorkomende gevallen betreft het getaxeerde object een lidmaatschapsrecht binnen een zogenaamde "Coöperatieve Flatexploitatievereniging" (hierna: CFE). Het is deskundigen bekend dat deze lidmaatschapsrechten binnen een CFE kunnen worden omgezet als zijnde een appartementsrecht hetgeen omzettingskosten met zich mee zal brengen. Deze omzettingskosten zijn door deskundigen meegewogen middels een vastgestelde depreciatie.

*3.2.4 - niet gesplitste appartementen*

Indien sprake is van een getaxeerd object dat niet gesplitst is als "appartementsrecht", hebben deskundigen de marktwaarde berekend als hiervoor gemotiveerd zijnde de marktwaarde als zijnde een appartement. Deze ongesplitste woningen zijn in gebruik bij derden als "huurwoning" en vertonen een kwalitatief verschil in de marktwaarde van gesplitste appartementen. Indien dit kwalitatieve verschil van toepassing is hebben deskundigen dit aangegeven in de berekening middels een aldaar vastgestelde depreciatie.

*3.2.5 - bedrijfsruimte*

De waardering van de grondwaarde volle eigendom t.b.v. de bedrijfsruimte vindt plaats middels een zogenaamde huurwaarde kapitalisatie methodiek. Daarbij wordt middels een berekende totale huurwaarde van het getaxeerde object alsmede een bruto aanvangsrendement de marktwaarde van het geheel (grond en opstal) berekend.

*3.2.6 - verdeling marktwaarde in opstalwaarde en grondwaarde volle eigendom*

De door deskundigen vastgestelde marktwaarde bestaat uit enerzijds een aandeel opstalwaarde en anderzijds een aandeel grondwaarde. De door deskundigen vastgestelde marktwaarde van het getaxeerde object gelegen op grond met volle eigendom, bestaat uit enerzijds een aandeel opstalwaarde en anderzijds een aandeel grondwaarde.

### 3.3 Herbouwwaarde opstallen inclusief sloopkosten

De opstalwaarde voor het getaxeerde object wordt door deskundigen berekend op basis van de herbouwwaarde van de opstal verhoogd met alle causale bijkomende kosten vóór en tijdens de bouw (incl. aansluitingskosten op openbare nutsvoorzieningen) + btw (indien van toepassing).

De vastgestelde herbouwwaarde is volgens deskundigen een juiste weergave van een goed onderhouden opstal welke opstal geen achterstallig onderhoud vertoont.

De herbouwwaarde van de opstallen incl. sloopkosten is door deskundigen vastgesteld op basis van 'herbouw van het gebouw in de huidige omvang, op dezelfde locatie en naar constructie en indeling gelijkwaardig".

De herbouwwaarde vormt voor deskundigen een onderdeel in de totale getaxeerde marktwaarde van het object. Deskundigen verminderen de herbouwwaarde op de getaxeerde marktwaarde en middels deze berekening stellen deskundigen het aandeel grondwaarde met volle eigendom vast.

*3.3.1 - BTW en bijkomende kosten: woning*

Door deskundigen is de herbouwwaarde getaxeerd inclusief BTW zoals nieuwbouw in de regel wordt aangeboden voor woningen.

De bijkomende kosten betreffen o.a. voorbereidings- en begeleidingskosten, heffingen, verzekeringen, aanloopkosten, financieringskosten, risicoverzekering, onvoorziene uitgaven, onderhoudskosten van het terrein, opmaken akte van splitsing, onvoorzien, etc.

*3.3.2 - BTW en bijkomende kosten: bedrijfsruimte*

Door deskundigen is de herbouwwaarde getaxeerd exclusief BTW zoals nieuwbouw in de regel wordt aangeboden t.b.v. bedrijfsruimten.

De bijkomende kosten betreffen o.a. voorbereidings- en begeleidingskosten, heffingen, verzekeringen, aanloopkosten, financieringskosten, risicoverzekering, onvoorziene uitgaven, onderhoudskosten van het terrein, opmaken akte van splitsing, onvoorzien, etc.

### 3.4 Actuele residuele grondwaarde volle eigendom

*3.4.1 woningen exclusief BTW*

Door de herbouwkosten (inclusief btw) van de opstallen in mindering te brengen op de marktwaarde gelegen op volle eigendom (incl. btw), berekenen deskundigen de actuele residuele grondwaarde op basis van eigen grond (incl. btw).

Deze volgende berekening vormt voor deskundigen de basis voor de juiste toedeling van de grondwaarde:

*Marktwaarde totale object incl. grond met volle eigendom (incl. btw) -/- Herbouwwaarde van de opstallen (incl. btw) = Actuele residuele grondwaarde volle eigendom incl. BTW.*

Door deskundigen is bij het vaststellen van de actuele residuele grondwaarde volle eigendom rekening gehouden met de locationele component binnen de gemeente Amsterdam. Dit wil zeggen dat de verhouding grondwaarde t.o.v. de totale marktwaarde van het geheel (grond en opstal) zijnde de grondquote, op een andere locatie een andere verhouding (grondquote) kan geven. Een grondquote vanuit een andere locatie is derhalve niet direct vergelijkbaar.

De hiervoor genoemde berekeningsmethode is bij voorrang geschikt om een indicatie van de grondwaarde volle eigendom te bepalen. Vervolgens hebben deskundigen de gevonden grondwaarde volle eigendom incl. btw verminderd met het geldende btw regime in de referentieperiode, aangezien de btw geen waardebepalende component is in de berekening van de residuele grondwaarde. De "boekwaarde" van de grondwaarde dient exclusief btw vastgesteld te worden aangezien de grondexploitant de verschuldigde btw ook dient af te dragen aan de Rijksbelastingdienst.

*3.4.2. bedrijfsruimte exclusief BTW*

Door de herbouwkosten (exclusief btw) van de opstallen in mindering te brengen op de marktwaarde gelegen op volle eigendom (excl. btw), berekenen deskundigen de actuele residuele grondwaarde op basis van eigen grond (excl. btw). Deze berekening vormt voor deskundigen de basis voor de juiste toedeling van de grondwaarde:

Marktwaarde totale object incl. grond met volle eigendom (excl. btw) -/- Herbouwwaarde van de opstallen (excl. btw) = Actuele residuele grondwaarde volle eigendom excl. btw.

Door deskundigen is bij het vaststellen van de actuele residuele grondwaarde volle eigendom rekening gehouden met de locationele component binnen de gemeente Amsterdam. Dit wil zeggen dat de verhouding grondwaarde t.o.v. de totale marktwaarde van het geheel (grond en opstal) zijnde de grondquote, op een andere locatie een andere verhouding (grondquote) kan geven. Een grondquote vanuit een andere locatie is derhalve niet direct vergelijkbaar.

De hiervoor genoemde berekeningsmethode is bij voorrang geschikt om een indicatie van de grondwaarde volle eigendom te bepalen.

**3.5 Berekening verschil grondwaarde volle eigendom / grondwaarde belast met erfpacht**

De deskundigen passen een rekenkundige correctie toe om het waardeverschil alsnog tot uiting te brengen tussen vastgoed gelegen op volle eigendom en vastgoed gelegen op erfpachtgrond met vooruitbetaalde canon > 30 jaar. Hierna zullen deskundigen dit nader motiveren.

Indien sprake is van grondwaarde belast met erfpacht moet de erfpachter van een stuk grond, in tegenstelling tot de eigenaar van een stuk grond in volle eigendom, een jaarlijkse erfpachtcanon c.q. een afkoopsom voor de erfpachttermijn betalen (vooruitbetaalde canon).

Deskundigen hebben vastgesteld dat het verschil tussen transacties van vergelijkingsobjecten bestaande bouw op grond met volle eigendom t.o.v. vergelijkingsobjecten bestaande bouw gelegen op grond belast met erfpacht (met of zonder vooruitbetaalde canon) in het verleden verwaarloosbaar was.

In hoeverre erfpachters in het verleden een te hoge prijs hebben betaald voor grond belast met erfpacht t.o.v. grond met volle eigendom is door deskundigen niet verder onderzocht, partijen zijn destijds op vrijwillige basis tot een transactieprijs gekomen. Deskundigen achten het niet hun (wetenschappelijke) taak dit verder te onderzoeken.

Deskundigen hebben voortschrijdend inzicht verkregen m.b.t. de huidige marktontwikkelingen waarbij financiële instellingen een canonbetaling thans meewegen in het berekenen en verstrekken van een hypothecaire lening m.b.t. woningen gelegen op erfpachtgrond. Deskundigen stellen vervolgens vast dat recent gerealiseerde transactieprijzen van vergelijkingsobjecten gelegen op erfpachtgrond met een jaarlijkse canonbetaling, afwijken van vergelijkingsobjecten waarbij sprake is van een woning gelegen op erfpachtgrond met een vooruitbetaalde canon (>30 jaar) dan wel vergelijkingsobjecten gelegen op volle eigendom.

Vervolgens is het deskundigen bekend dat kandidaat-kopers, makelaars/adviseurs een jaarlijkse erfpachtlast (canonbetaling) thans als waardeverminderende factor meewegen bij het tot stand komen van de wilsovereenstemming.

Deskundigen zijn geen transacties van vergelijkingsobjecten op eigen grond bekend binnen ditzelfde bouwblok. Hierdoor is een directe waardevergelijking van soortgelijke woningen gelegen op grond met volle eigendom met woningen gelegen op grond belast met erfpacht (op basis van een vooruitbetaalde canon >30 jaar) niet mogelijk. Het exact vaststellen van een waardeverschil tussen woningen gelegen op erfpachtgrond met een vooruitbetaalde canon (>30 jaar) en soortgelijke woningen gelegen op grond met volle eigendom is derhalve niet mogelijk binnen ditzelfde bouwblok.

Deskundigen stellen vervolgens vast dat een kandidaat koper van vastgoed in Amsterdam geconfronteerd wordt met enerzijds vastgoed gelegen met volle eigendom en anderzijds vastgoed gelegen op grond belast met erfpacht met een vooruitbetaalde canon (>30 jaar). Indien een consument een keuze kan maken tussen aankoop van identiek vastgoed van vastgoed gelegen op grond met volle eigendom of identiek vastgoed gelegen op grond belast met erfpacht met een vooruitbetaalde canon (>30 jaar), is het de ervaring van deskundigen dat de consument kiest voor vastgoed gelegen op grond met volle eigendom.

Circa 80% van het totale grondaandeel binnen de gemeente Amsterdam grond betreft belast met erfpacht. Vervolgens is een zeer beperkt aandeel vastgoed binnen de gemeente Amsterdam gelegen op grond met volle eigendom. De consument heeft derhalve binnen dit specifiek (postcode)gebied van Amsterdam, waarin het getaxeerde object ligt, geen keuze om te allen tijde te kiezen voor soortgelijk vastgoed gelegen op grond met volle eigendom.

Conclusies van deskundigen:

- binnen deze specifieke locatie, waarin het getaxeerde object zich bevindt, zijn geen identieke transacties getraceerd met eenzelfde archetype gelegen op eigen grond;
- binnen de gemeente Amsterdam is niet voldoende vastgoed op eigen grond beschikbaar om aan de vraag (eigen grond) te kunnen voldoen;
- de consument zal voor de aankoop van identiek vastgoed op eigen grond, op dezelfde locatie, een meerprijs willen betalen t.o.v. vastgoed gelegen op erfpachtgrond;
- de consument op deze specifieke locatie, waarin het getaxeerde object zich bevindt, heeft geen keuze tussen aankoop van vastgoed gelegen op eigen grond.

De grondwaarde t.b.v. volle eigendom betreft een waardering van een oneindig genotsrecht. De eigenaar van een stuk grond volle eigendom hoeft in de opvolgende jaren/latere termijnen van die oneindige eigendomsperiode geen enkele reservering te plegen t.b.v. een toekomstige vergoeding aan een derde voor het verlengen van dat genotsrecht "volle eigendom".

Met andere woorden: de eigenaar van een stuk grond met volle eigendom hoeft niet na ommekomst van 50 jaar c.q. 100 jaar opnieuw een "afkoopsom" te betalen aan een derde voor de verlenging van zijn "genotsrecht".

Ten behoeve van een evenwichtige berekening zullen deskundigen voor de berekening van de grondwaarde belast met erfpacht rekening moeten houden met een verschil tussen grondwaarde volle eigendom en grondwaarde belast met erfpacht.

In tegenstelling tot grondwaarde volle eigendom wordt bij grondwaarde belast met erfpacht, conform de van toepassing verklaarde algemene erfpachtvoorwaarden, telkens na ommekomst van een periode van 50 jaar een nieuwe grondwaarde en nieuwe erfpachtcanon berekend/aangepast. Hierdoor ontstaat een nieuwe (meestal hogere) canon, na ommekomst van 50 jaar, na 100 jaar, etc. Ook wordt binnen de algemene erfpachtvoorwaarden de mogelijkheid geboden om de nieuwe canon voor het nieuwe tijdvak van 50 jaar af te kopen door een betaling ineens. Na ommekomst van 100 jaar bestaat die mogelijkheid eveneens, etc.

Deskundigen zullen het voornoemde verschil tussen grondwaarde volle eigendom en grondwaarde belast met erfpacht fictief moeten benaderen op basis van een mathematische benadering. Het verschil tussen grondwaarde volle eigendom (het oneindig eigendom) en de grondwaarde belast met erfpacht (rekening houdende met erfpachtbetalingen na 50 jaar, 100 jaar etc.) is volgens deskundigen te berekenen.

Deskundigen stellen de eindwaarden (na 50 jaar en 100 jaar) vast van een grondwaarde-eenheid telkens € 100,--, waarbij geen rekening is gehouden met een stijging vanwege inflatie. Door de inflatie te elimineren in die eindwaarden kan de contante waarde berekend worden op basis van een berekend reëel rendement (zonder inflatie).

Aldus berekenen deskundigen aan het begin van de nieuwe erfpachtperiode de contante waarde van:
-de eindwaarde van een eenheid van € 100,= na ommekomst van 50 jaar
-de eindwaarde van een eenheid van € 100,= na ommekomst van 100 jaar
rekening houdende met het door deskundigen eerder berekende reëel rendement in de afgelopen 50 jaar van langlopende staatsleningen.

De contante waardeberekening betreft een toekomstige reservering t.b.v. de afkoop van de residueel berekende grondwaarde voor de komende 2 tijdvakken (50 jaar en 100 jaar). Deskundigen hebben een parameter berekend op basis van een gemiddeld reëel rendement (zonder inflatie) over een langere achterliggende periode (50 jaar).

De aldus berekende som van de gevonden contante waarden van de eindwaarden na 50 jaar en 100 jaar vormen samen het aandeel waarmee de grondwaarde van volle eigendom moet worden verlaagd om te kunnen komen tot een waardering van de grondwaarde belast met erfpacht.
Middels deze benadering wordt volgens deskundigen op een afdoende wijze rekening gehouden met het verschil tussen grondwaarde met eigen grond en grondwaarde belast met erfpacht.

**3.6. Voortdurend gebruik van de grond; depreciaties**

*3.6.1 -depreciatie 40%: woningen*

De totale depreciatie 40% t.b.v. voortdurend gebruik voor woningen op erfpachtgrond wordt door deskundigen gemotiveerd als volgt.

3.6.1.1

Vergelijking van onroerende zaken die verhuurd, bebouwd en derhalve in gebruik zijn bij derden. Het is deskundigen bekend dat de verkoopwaarde van een onroerende zaak, welke in gebruik is gegeven (en de grond en opstal dus ook in gebruik zijn) aan een derde, zich beweegt rond 60% van de leegwaarde. Dit wordt ook wel de 'verhuurde waarde' genoemd.

3.6.1.2

Vergelijking met fiscale waarderingen in het kader van de fiscale wetgeving Inkomstenbelasting. Voor de Inkomstenbelasting (Box III-heffing) wordt bij onroerende zaken, die als woning in gebruik en verhuurd zijn aan derden, een afslag toegepast t/m 2010 van 40% van de leegwaarde vrij van huur en gebruik.

3.6.1.3

Het is deskundigen bekend dat de erfverpachter gemeente Amsterdam in voorkomende gevallen, bij een nieuwe erfpachtuitgifte van de grond waarop een bestaand woonhuis sinds jaar en dag is gebouwd, een korting toepaste van 40% op de marktgrondwaarde in verband met de bebouwing van de grond ('beklijfde grond').

3.6.1.4

Ook indien sprake is van een geringe grondwaardestijging na bestemmingswijziging paste de gemeente Amsterdam geruime tijd een depreciatie toe van 40%.

3.6.1.5
Het is deskundigen bekend dat de aanbiedingen die erfpachters van woningen op erfpachtgrond geruime tijd hebben ontvangen van de erfverpachter (gemeente Amsterdam) aan het einde tijdvak ontvingen een grondwaarde werd berekend o.g.v. een grondquote als aandeel in de marktwaarde leeg, vrij van huur en rekening houdend met fictieve sloopkosten, gedeprecieerd met 40%.

3.6.1.6
Deskundigen gaan uit van een bestendige gedragslijn voor het bepalen van de waardering in eigen gebruik op basis van 60% van de leegwaarde, welk percentage ook in de uitspraak in 2011 in de zaak "Honnebier".

3.6.1.7
Een totale depreciatie van 40% op de marktwaarde leeg en vrij van huur welke sinds jaar en dag toegepast bij canonherzieningen einde tijdvak wordt/werd toegepast waarbij drie deskundigen de grondwaarde vaststellen in de regio Amsterdam.

3.6.1.8
Samenvatting depreciatie: 40% voor woningen
Naast voornoemde motiveringen stellen deskundigen vast dat de erfpachter gebonden is aan de erfverpachter en geen vrije keuze heeft om te kiezen voor een andere erfverpachter. De erfpachter en erfverpachter zijn gebonden aan elkaar door een erfpachtcontract. In dat erfpachtcontract zijn bepalingen opgenomen die bij de eigendomsverhouding van grondwaarde met volle eigendom niet gelden.

Deskundigen conformeren zich aan de totale depreciatie van 40% (exclusief sloopkosten) vanwege het voortdurend in gebruik zijn van de grond belast met erfpacht en de daarmee verband houdende waardebeperkende contractuele bepalingen in het erfpachtcontract. Vervolgens stellen deskundigen vast dat een depreciatie van 40% een bestendige gedragslijn is waarbij deskundigen geen andere benaderingswijzen bekend zijn die ook maatschappelijk geaccepteerd zijn.

*3.6.2 -depreciatie 10%: bedrijfsruimte*
De totale depreciatie 10% t.b.v. voortdurend gebruik bedrijfsruimte op erfpachtgrond wordt door deskundigen gemotiveerd als volgt.

3.6.2.1
Deskundigen stellen vast dat de erfpachter gebonden is aan de erfverpachter en geen vrije keuze heeft om te kiezen voor een andere erfverpachter. De erfpachter en erfverpachter zijn gebonden aan elkaar door een erfpachtcontract. In dat erfpachtcontract zijn bepalingen opgenomen die bij de eigendomsverhouding van grondwaarde met volle eigendom niet gelden.

De totale depreciatie t.b.v. "voortdurend gebruik" voor bedrijfsruimte wordt door deskundigen vastgesteld op basis van een depreciatie van 10% vanwege een gedwongen contract.

3.6.2.2
Deskundigen conformeren zich aan de totale depreciatie van 10% (exclusief sloopkosten) vanwege het voortdurend in gebruik zijn van de grond belast met erfpacht en de daarmee verband houdende waardebeperkende contractuele bepalingen in het erfpachtcontract. Vervolgens stellen deskundigen vast dat een depreciatie van 10% een bestendige gedragslijn is waarbij deskundigen geen andere benaderingswijzen bekend zijn die ook maatschappelijk geaccepteerd zijn.

### 3.7 Berekening nieuwe canon

Op basis van de van toepassing zijnde referentieperiode is door deskundigen een reëel rendement berekend in bijlage t.b.v. de berekening van een nieuwe canonvergoeding.

Tevens hebben deskundigen op basis van de van toepassing zijnde vaste canonbetalingsperiode (10-jaar c.q. 25-jaar) een opslag bepaald m.b.t. het afkopen van de inflatie in deze perioden. De berekeningen zijn toegevoegd (**bijlage 5**)

## Bijlage 4 Historisch overzicht inflatie en rendement staatsleningen NL

| Periode | Jaar | Inflatie NL | Staatslening | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | 1962 | 1,90% | 4,24% | Rendement op vijf langstlopende staatsleningen Bron: CBS |
| 2 | 1963 | 3,80% | 4,31% | |
| 3 | 1964 | 5,50% | 5,09% | |
| 4 | 1965 | 5,20% | 5,50% | |
| 5 | 1966 | 5,80% | 6,58% | |
| 6 | 1967 | 3,10% | 6,42% | |
| 7 | 1968 | 3,70% | 6,52% | |
| 8 | 1969 | 7,50% | 7,47% | |
| 9 | 1970 | 4,40% | 8,01% | |
| 10 | 1971 | 7,60% | 7,63% | |
| 11 | 1972 | 7,80% | 7,35% | |
| 12 | 1973 | 8,00% | 7,92% | |
| 13 | 1974 | 9,60% | 9,82% | |
| 14 | 1975 | 10,20% | 8,79% | |
| 15 | 1976 | 8,80% | 8,95% | |
| 16 | 1977 | 6,70% | 8,10% | |
| 17 | 1978 | 4,10% | 7,74% | |
| 18 | 1979 | 4,20% | 8,78% | |
| 19 | 1980 | 6,50% | 10,21% | |
| 20 | 1981 | 6,70% | 11,56% | |
| 21 | 1982 | 6,00% | 10,08% | |
| 22 | 1983 | 2,80% | 8,61% | |
| 23 | 1984 | 3,30% | 8,17% | |
| 24 | 1985 | 2,30% | 7,34% | |
| 25 | 1986 | 0,20% | 6,31% | |
| 26 | 1987 | -0,50% | 6,40% | |
| 27 | 1988 | 0,70% | 6,40% | Rendement op 8 en 9 jarige staatsleningen. Bron: CBS |
| 28 | 1989 | 1,10% | 7,21% | |
| 29 | 1990 | 2,50% | 8,94% | |
| 30 | 1991 | 3,90% | 8,76% | |
| 31 | 1992 | 3,70% | 8,09% | |
| 32 | 1993 | 2,10% | 6,36% | |
| 33 | 1994 | 2,70% | 6,86% | |
| 34 | 1995 | 2,00% | 6,90% | |
| 35 | 1996 | 2,10% | 6,15% | |
| 36 | 1997 | 2,20% | 5,58% | |
| 37 | 1998 | 2,00% | 4,63% | |
| 38 | 1999 | 2,20% | 4,63% | |
| 39 | 2000 | 2,60% | 5,40% | |
| 40 | 2001 | 4,50% | 4,96% | |
| 41 | 2002 | 3,40% | 4,89% | |
| 42 | 2003 | 2,10% | 4,12% | |
| 43 | 2004 | 1,20% | 4,10% | |
| 44 | 2005 | 1,70% | 3,37% | |
| 45 | 2006 | 1,10% | 3,78% | Idem. Bron: ECB |
| 46 | 2007 | 1,60% | 4,29% | |
| 47 | 2008 | 2,50% | 4,23% | |
| 48 | 2009 | 1,20% | 3,69% | |
| 49 | 2010 | 1,20% | 3,69% | |
| 50 | 2011 | 2,30% | 2,99% | |

| | | |
|---|---|---|
| Waardepeildatum 2012 (1962-2011) | **3,76%** | **6,56%** |

| | | |
|---|---|---|
| Reëel Rendement | 2,70% | (1,0656/1,0376) |

## BIJLAGE 5 Berekening opslagpercentage 10 jaar vaste canon en 25 jaar vaste canon.

Uitgangspunt voor de berekening van het opslagpercentage
Na 10 jaar vaste canon respectievelijk 25 jaar vaste canon zou hetzelfde betaald moeten zijn indien de jaarlijkse canon geindexeerd zou worden met de gemiddelde inflatie van de afgelopen 10 jaar respectievelijk 25 jaar gepubliceerd door het ECB & CBS

Stel betaling index canon in het 1e jaar is € 100,-

| jaar | Jaar | Inflatie | Gem |
|---|---|---|---|
| 1 | 2011 | 2,30% | |
| 2 | 2010 | 1,20% | |
| 3 | 2009 | 1,20% | |
| 4 | 2008 | 2,50% | |
| 5 | 2007 | 1,60% | |
| 6 | 2006 | 1,10% | |
| 7 | 2005 | 1,70% | |
| 8 | 2004 | 1,20% | |
| 9 | 2003 | 2,10% | |
| 10 | 2002 | 3,40% | 1,83% |
| 11 | 2001 | 4,50% | |
| 12 | 2000 | 2,60% | |
| 13 | 1999 | 2,20% | |
| 14 | 1998 | 2,00% | |
| 15 | 1997 | 2,20% | |
| 16 | 1996 | 2,10% | |
| 17 | 1995 | 2,00% | |
| 18 | 1994 | 2,70% | |
| 19 | 1993 | 2,10% | |
| 20 | 1992 | 3,70% | |
| 21 | 1991 | 3,90% | |
| 22 | 1990 | 2,50% | |
| 23 | 1989 | 1,10% | |
| 24 | 1988 | 0,70% | |
| 25 | 1987 | -0,50% | 2,08% |

| jaar | gem. inflatie 10 jaar | index canon 1,83% | vaste canon 10 jaar |
|---|---|---|---|
| 1 | 1,83% | € 100,00 | € 108,65 |
| 2 | 1,83% | € 101,83 | € 108,65 |
| 3 | 1,83% | € 103,69 | € 108,65 |
| 4 | 1,83% | € 105,59 | € 108,65 |
| 5 | 1,83% | € 107,52 | € 108,65 |
| 6 | 1,83% | € 109,49 | € 108,65 |
| 7 | 1,83% | € 111,49 | € 108,65 |
| 8 | 1,83% | € 113,54 | € 108,65 |
| 9 | 1,83% | € 115,61 | € 108,65 |
| 10 | 1,83% | € 117,73 | € 108,65 |
| Totaal | | € 1.086,50 | € 1.086,50 |

| jaar | gem. inflatie 25 jaar | index canon 2,08% | vaste canon 25 jaar |
|---|---|---|---|
| 1 | 2,08% | € 100,00 | € 129,44 |
| 2 | 2,08% | € 102,08 | € 129,44 |
| 3 | 2,08% | € 104,20 | € 129,44 |
| 4 | 2,08% | € 106,37 | € 129,44 |
| 5 | 2,08% | € 108,58 | € 129,44 |
| 6 | 2,08% | € 110,84 | € 129,44 |
| 7 | 2,08% | € 113,15 | € 129,44 |
| 8 | 2,08% | € 115,50 | € 129,44 |
| 9 | 2,08% | € 117,90 | € 129,44 |
| 10 | 2,08% | € 120,36 | € 129,44 |
| 11 | 2,08% | € 122,86 | € 129,44 |
| 12 | 2,08% | € 125,41 | € 129,44 |
| 13 | 2,08% | € 128,02 | € 129,44 |
| 14 | 2,08% | € 130,69 | € 129,44 |
| 15 | 2,08% | € 133,40 | € 129,44 |
| 16 | 2,08% | € 136,18 | € 129,44 |
| 17 | 2,08% | € 139,01 | € 129,44 |
| 18 | 2,08% | € 141,90 | € 129,44 |
| 19 | 2,08% | € 144,85 | € 129,44 |
| 20 | 2,08% | € 147,87 | € 129,44 |
| 21 | 2,08% | € 150,94 | € 129,44 |
| 22 | 2,08% | € 154,08 | € 129,44 |
| 23 | 2,08% | € 157,29 | € 129,44 |
| 24 | 2,08% | € 160,56 | € 129,44 |
| 25 | 2,08% | € 163,90 | € 129,44 |
| Totaal | | € 3.235,98 | € 3.235,95 |

| | | |
|---|---|---|
| **Opslag canon percentage** | **10 jaar** | **8,65%** |
| **Opslag canon percentage** | **25 jaar** | **29,44%** |

## Bijlage 6: Referentietransacties eigen grond 2012

| Adres | Woon opp. (m2) | DatumMutatie | PrijsM2 |
|---|---|---|---|
| Admiraal de Ruijterweg [redacted] 1055ND AMSTERDAM | 60 | 28-6-2012 | 3.792 |
| Bestevaerstraat [redacted] 1055TK AMSTERDAM Bos en Lommer | 65 | 15-5-2012 | 3.675 |
| Bestevaerstraat [redacted] 1055TK AMSTERDAM | 65 | 10-5-2012 | 3.508 |
| Orteliusstraat [redacted], 1056PS AMSTERDAM | 65 | 29-12-2012 | 3.731 |
| Lumeijstraat [redacted]1056VX AMSTERDAM | 75 | 18-12-2012 | 3.280 |
| Bestevaerstraat [redacted] 1056HN AMSTERDAM | 70 | 17-12-2012 | 3.314 |
| Joos de Moorstraat [redacted] 1056TT AMSTERDAM | 52 | 7-11-2012 | 3.346 |
| Admiraal de Ruijterweg [redacted] 1056GP AMSTERDAM | 70 | 30-10-2012 | 3.557 |
| Vespuccistraat [redacted] 1056SK AMSTERDAM | 60 | 18-9-2012 | 3.208 |
| Orteliusstraat [redacted] | 50 | 1-5-2012 | 3.700 |
| Orteliusstraat [redacted] | 52 | 23-5-2012 | 3.558 |

# BIJLAGE 7: HOOR EN WEDERHOOR

## 1. Hoor en wederhoor erfpachter:

**geen reactie ontvangen**

## 2. Hoor en wederhoor gemeente

**Onderstaand de vragen van de gemeente alsmede de antwoorden namens de taxatiecommissie (hierna te noemen: "commissie") met betrekking tot bovengenoemd bouwblok. De antwoorden van de commissie zijn tussen de tekstblokken in vetgedrukte tekst opgenomen.**

Vragen en opmerkingen van de gemeente op conceptrapporten BB18, 17 september 2013.

- Rapport p. 2: commissie is tot stand gekomen onder AB1937: canonherziening is gestart op 10 september 2010 (4 jaar voor einde tijdvak) met een aanzegging nieuwe AB's. Door splitsing in appartementsrechten (akte 3 oktober 2011) zijn AB2000 van toepassing verklaard.
  **Antwoord commissie: wordt aangepast**
- Rapport p. 3: datum uitgifte van het recht ontbreekt, bestemming ontbreekt, gebruik ontbreekt.
  **Antwoord commissie: wordt aangepast**
- Bijlage 1 p. 3: algemene info zakelijke rechten: Voor deze zakelijke rechten ontbreekt een speciale regeling in de wet betreffende de contractuele (obligatoire) verwachtingen van degene die het recht van erfpacht of recht van opstal uitgeeft. wat bedoelt de commissie ?
  **Antwoord van de commissie: De commissie wil hiermee slechts aangeven dat voor deze rechten een grote mate van contractvrijheid bestaat met slechts enkele dwingend rechterlijke bepalingen. Vanwege het ontbreken van uitvoerige dwingend rechterlijke bepalingen hebben partijen geen duidelijk zicht op de (obligatoire) verwachtingen die voor beide partijen geheel verschillend kunnen worden opgevat.**
- Bijlage 1 p. 3: Alleen de inhoud etc.: bedoelt de commissie hier dat er m.b.t. alle zakelijke rechten een grote mate van contractsvrijheid is of beperkt de commissie zich hier tot recht van erfpacht en recht van opstal?
  **Antwoord van de commissie: Inhoudelijk beperkt de commissie zich tot erfpacht en recht van opstal.**
- Bijlage 1 p. 4: Hier wordt een vergelijking gemaakt tussen eigendom en erfpacht. Voor wat betreft rechtsbescherming wordt aangegeven dat deze bij erfpacht "beperkt" is in tegenstelling tot eigendom, waar de rechtsbescherming als "volledig" aangemerkt wordt. Dit verschil is niet te verklaren zonder nadere uitleg uwerzijds.
  **Antwoord van de commissie: Het vergelijken van eigendom met erfpacht is bedoeld voor de consument, die betrokken is bij de voortzetting van de erfpacht en die doorgaans verschillen tussen eigendom en erfpacht niet voldoende in beeld hebben. Eigendom is één van de pijlers waarop ons rechtssysteem gebouwd is. Het geeft het vrije genot van een zaak en men kan daarover op volstrekte wijze beschikken. Een van de belangrijkste verschillen tussen eigendom en zakelijke genotsrechten (onder andere erfpacht) is dat het recht van eigendom ongelimiteerd is (behoudens nader in de wet genoemde gevallen) tegenover een beperkt recht voor zakelijke genotsrechten. Dat de rechtsbescherming bij erfpacht beperkt is ten opzichte van eigendom vindt naar het oordeel van de deskundigen voldoende ondersteuning in de literatuur.**

- Bijlage 2: Over de marktwaardebepaling van de bergingen heeft de gemeente twee vragen:
  1. U stelt de marktwaarde van een berging op € 5.000,-- per berging. Kunt u aangeven waarom er geen rekening gehouden wordt met de grootte van de berging? Een berging van 6 m² heeft hierdoor volgens u een even grote marktwaarde als een berging van 20 m².
  2. Kunt u aangeven hoe u tot het bedrag voor een berging van € 5.000,-- bent gekomen? Zijn hiervoor referenties gebruikt? En zo ja, kunt u deze referenties bijvoegen?
  **Antwoord van de commissie: Bergingen hebben geen betekenis als afzonderlijke bedrijfsruimte maar als opslag voor een woning. Deskundigen zijn uitgegaan van een gemiddelde eenheidsprijs per berging gelijk aan de praktische benadering bij de WOZ.**
- Bijlage 2: Bij de gehanteerde parameters baseert u het canonpercentage op het reëel rendement van 2,70%. Hierbij is het reëel rendement berekent door met de gemiddelde rendement de gemiddelde inflatie te verrekenen. De canon wordt echter niet volledig gecorrigeerd met de inflatie. De indexcanon onder de AB2000 wordt met inflatie -/- 1% per jaar geïndexeerd. Als hiermee rekening wordt gehouden dan zou het canonpercentage voor de indexcanon uitkomen op 3,70%. Kunt u aangeven waarom u deze 1 procent aftrek buiten beschouwing laat?
  **Antwoord van de commissie: Het is aan de deskundigen om een reëel canonpercentage vast te stellen. De deskundigen zijn niet bevoegd om het voordeel van 1% (tijdelijke, tot afloop tijdvak) korting op het canonpercentage ongedaan te maken, zodat het gebaar van de gemeente om erfpacht maatschappelijk aanvaardbaar te houden direct weer ongedaan gemaakt wordt.**
- Bijlage 2: Berekening verschil grondwaarde volle eigendom /Grondwaarde belast met erfpacht: U stelt fictief vast dat het verschil in de grondwaarde tussen volle eigendom en belast met erfpacht -33,39% bedraagt. Kunt u het door u gebruikte percentage van -33,39% staven met marktgegevens? En zo ja, kunt u deze marktgegevens laten zien.
  **Antwoord van de commissie: Marktgegevens zijn er van verkopen erfpacht en bloot eigendom. Er zijn geen marktgegevens van met erfpacht belaste (onder)grond zonder opstallen, werken en beplantingen. Marktgegevens van het verschil in grondwaarde tussen vol eigendom met opstallen, werken en beplantingen en eigendom belast met erfpacht bestaan niet. Dat er verschillen bestaan is evident. De verschillen worden door de deskundigen berekend op de wijze die in het rapport worden vermeld.**
- Bijlage 2: Geen bestemming van het recht opgenomen.
  **Antwoord van de commissie: De bestemming van het recht is conform de aangegeven in het taxatierapport (blad 3)**
- Bijlage 2: bij bestemming woningen hanteert de commissie een depreciatiefactor van 40% en bij berging/winkel 10% Gaarne uitleg waarom dit verschil.
  **Antwoord van de commissie: De commissie gaat ervan uit dat u bedoelt het verschil tussen de depreciatiefactor bij de bestemming "bedrijfsruimte/winkel" (10%) t.o.v. bestemming "woningen" (40%). Deskundigen verwijzen naar bijlage 3 onderdeel 3.6.2.1 en 3.6.2.2**
- Bijlage 3: onder.2: Marktwaarde object op basis van grondwaarde volle eigendom: U kiest als referentie voor het bepalen van de marktwaarde van het object woningen op eigen grond. U doet dat zelfs als die woningen op eigen grond wat verder weg liggen. Daarna trekt u van die marktwaarde de herbouwkosten af om de grondwaarde bij eigen grond te bepalen. En dan rekent u een flinke depreciatie omdat de te taxeren woning op erfpacht grond staat. Waarom kiest u niet voor referenties met voor langere tijd afgekochte erfpacht? Als u op basis daarvan de marktwaarde bepaald, dan hoeft u na aftrek van de herbouwkosten geen (arbitraire) depreciatie te gebruikten.
  **Antwoord van de commissie: De commissie heeft gekozen voor een benadering van vergelijkingsobjecten gelegen op eigen grond. Indien de commissie, zoals u voorstelt,**

**de vergelijkingsobjecten zou kiezen m.b.t. die objecten met afgekochte erfpacht (lees: vooruitbetaling van de canon) voor een langere periode blijft de discussie aanwezig omtrent het verschil in waarde tussen de waardering van vergelijkingsobjecten in volle eigendom en de waardering van objecten met een erfpachtafkoop voor langere termijn (lees: vooruitbetaling van de canon). Volledigheidshalve verwijzen deskundigen naar bijlage 2 onderdeel 3.2.**

- Bijlage 3: onder 6: Depreciatie van 40%: er worden een aantal aansluitingen genoemd voor het toepassen van 40% depreciatie voor woningen op erfpachtgrond. U baseert de marktwaarde van de woningen op de marktwaarde in oude, bebouwde staat. De herbouwkosten zijn nieuwbouwkosten.
- **Antwoord van de commissie: De commissie verwijst naar de definities en waardebegrippen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de rapportage.**
- U voert in uw onderbouwing van de depreciatie dat de gemeente in het verleden ook 40% depreciatie hanteerde. Dit klopt deels: de gemeente rekende destijds voor oudbouw 40% depreciatie t.o.v. de nieuwbouwmarktwaarde. Een van de redenen hiervoor was, dat er bij bestaande bouw geen sprake meer was van nieuwbouwkwaliteit, maar van verouderde bouw (met daardoor beperkingen in het efficiënte gebruik). U gebruikt echter de depreciatie die de gemeente in het verleden gebruikte om (mede) van nieuwbouw- naar oudbouwkwaliteit te komen, als onderbouwing voor heel iets anders, nl. om van oudbouw-marktwaarde te depreciëren naar eveneens oudbouwmarktwaarde. Dus de redenering als zou de gemeente in vergelijkbare situaties ook 40% hebben gedeprecieerd, klopt niet.
  Onder 3.6.1.2 verwijst u naar de afslag die wordt toegepast door de belastingdienst van verhuurde woningen. Deze afslag is echter afhankelijk van de huurwaarde en geen vaste korting. Kunt u motiveren waarom u gekozen heeft voor 40% en geen ander percentage.
  Onder 3.6.1.3 verwijst u naar de gedragslijn die door de gemeente wordt gehanteerd om 40% depreciatie toe te passen. De gemeente gebruikt echter bij de canonherziening einde tijdvak sinds 1 januari 2011 een depreciatie van 25%. U geeft ook aan dat bij nieuwe erfpachtuitgifte van de grond waarop een bestaand woonhuis staat een korting van 40% toegepast wordt. De gemeente geeft in deze situatie een korting van 15%. Kunt u aangeven waarom naar de gedragslijn van de gemeente om 40% wordt verwezen?
  Onder 3.6.1.4 geeft u aan dat de gemeente een depreciatie toepast van 40% bij geringe grondwaardestijging bij bestemmingswijzigingen. De gemeente hanteerde inderdaad 40%. Dit is in 2012 gewijzigd in een depreciatie van 25%. Kunt u aangeven waarom u hiernaar verwijst?
  Onder 3.6.1.5 en 6 verwijst u naar de gedragslijn die door de gemeente werd gehanteerd om 40% depreciatie toe te passen. De gemeente gebruikt echter bij de canonherziening einde tijdvak sinds 1 januari 2011 een depreciatie van 25%. Bovendien werd de 40% en nu de 25% gehanteerd om onder andere te corrigeren voor de fictieve sloopkosten. U heeft in uw berekening al rekening gehouden met de sloopkosten en corrigeert met het gebruik van een depreciatie van 40% dus dubbel.
  Onder 3.6.1.7 verwijst u naar het gebruik onder deskundigen om 40% toe te passen. U geeft hiermee de indruk dat het percentage wordt toegepast omdat het altijd wordt toegepast. Dit is geen onderbouwing van het percentage. Het staat een kritische houding tegenover bepaalde gebruiken ons inziens in de weg.
  Onder 3.6.1.8 staat: "In dat erfpachtcontract zijn bepalingen opgenomen die bij de eigendomsverhouding van grondwaarde met volle eigendom niet gelden". Wat bedoelt de commissie hiermee?
  **Antwoord van de commissie: Terecht wordt door u gesteld, dat het om een aantal 'aansluitingen' gaat. De voornoemde acht punten leiden afzonderlijk per punt niet tot elk een depreciatie van 40%. De punten wijzen allemaal op beperkingen van de erfpacht. De punten zijn valide of minder valide, maar bij elkaar achten deskundigen de**

**gehanteerde depreciatie passend. Wij zien niet in dat veranderingen in de woningmarkt sinds de uitspraak in de zaak Honnebier er nu de oorzaak van zou moeten zijn om anders te oordelen dan het Hof, dat zich het standpunt van de deskundigen eigen heeft gemaakt.**

- In bijlage 3 onder 3.6.2 is de hoogte van depreciatie bij woningen op 40% en bij bedrijfsruimte op 10% gezet. Kunt u uitleggen waarom hier een verschil in zit?
  **Antwoord van de commissie: De commissie verwijst naar bijlage 3 onderdeel 3.6.2.**